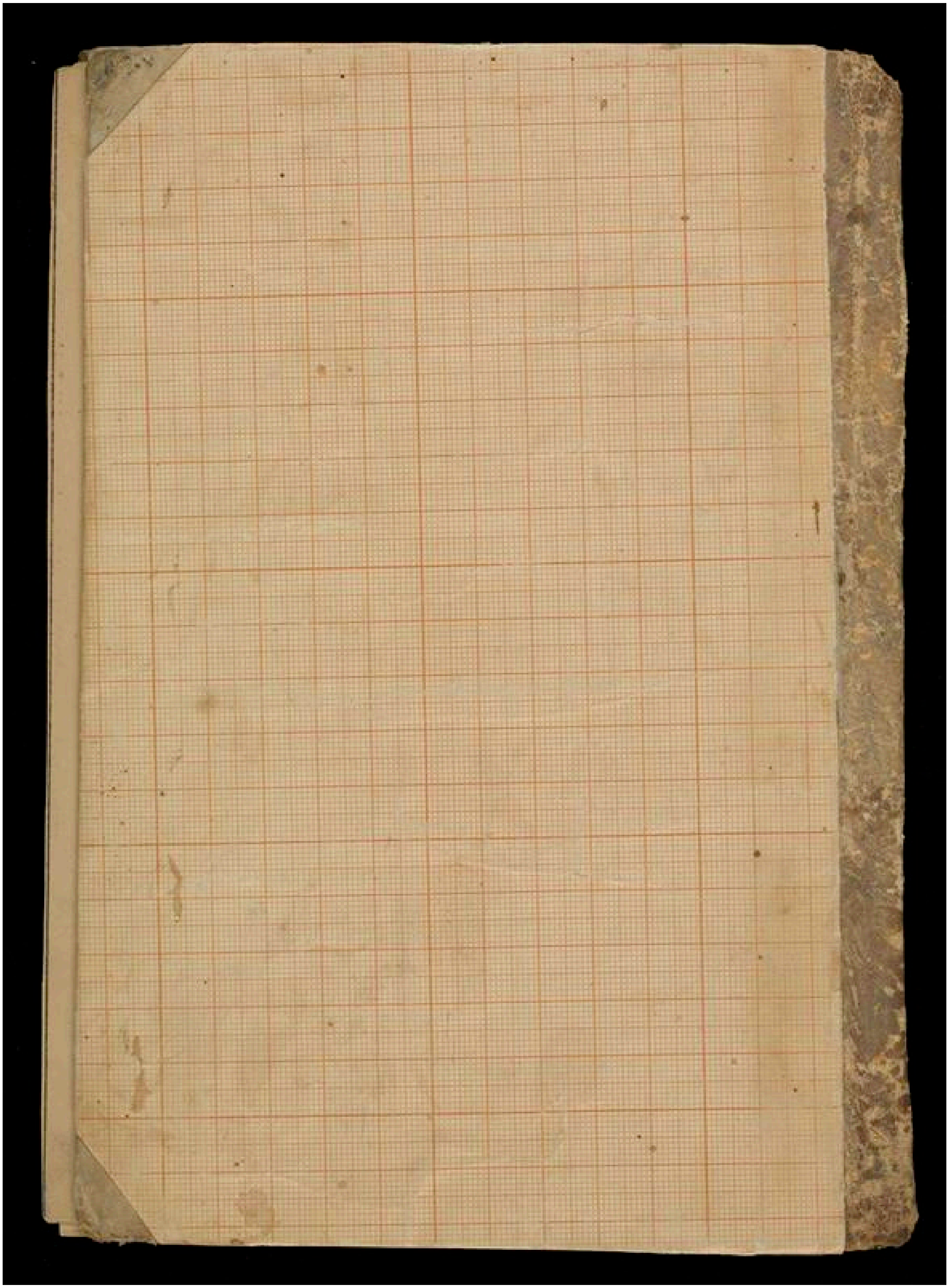

٨٠

آهِ مِنَ الْمَوْتِ وَحَالَاتِهِ
يُحَرِّقُ قَلْبِي مِنْ حَرَارَاتِهِ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مَنْ کَانَ لِلّٰهِ کَانَ اللّٰهُ لَهُ

المنة لله که در زمان شان بفرمان همایون سرکار والاشان این کتاب جهادیه المسمی

رسالهٔ ناجیه

از تالیفات فاضل اجل عالم نبیل جامع علوم محقق قاضی عبدالرحمن خان المشهور بخان علوم

بدار السلطنهٔ کابل طبع شد

بسم الله الرحمن الرحیم

ستایش بی‌غل و غش و نیایش بی آلایش بری از کاهش
حضرت کریم رحیم سراسر بخششی را سزاست که بمحض رحمت
بی علت و کرم بی قلت خود از خزانهٔ جود دو گوهر عزیز الوجود
کتاب کریم و سنت واجب التعظیم را تاج افتخار ناجیان پاک
که گل سرسبد امتیان صاحب لولاک اند عنایت فرمود

لقوله

لقوله تعالی قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ
قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ط
و از لمعهٔ آن دو گوهر گران بها و از شعشعهٔ آن دو نیر با فیض
و صفا درّ ثمین ایمان و لعل سنگین تبعیت نبی آخر الزمان و
اصحاب را در ظلمتکدهٔ بدع و اهوا و شبستان ضلالت و غوای
بزمرهٔ تقیهٔ مرضیهٔ ناجیه که شمسهٔ قلادهٔ گرویدگان پیغمبر پاک اند
کرامت نموده لقوله تعالی فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهٖ وَعَزَّرُوهُ
وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ

أُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ جَلَّتْ كَلِمَتُهُ وَتَمَّتْ

انطا خردن بما طلبوا دانا جون عما بر بوا ۱۲

نِعْمَتُهُ وَعَظُمَتْ مِنَّتُهُ بِاِرْسَالِ ذٰلِكَ النَّبِيِّ

الْكَرِيمِ الَّذِي هُوَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

صلّى الله تعالى عليه واصحابه وتابعيهم

افضل صلوة واكمل تسليم امّا بعد چون

درین اوقات میمنت طبقات همّت ولانهمت اعلی حضرت

پادشاه اسلام پناه دیانت دستگاه اعنی امیر امیرزاده و خدیو

خداداده ممهّد ارکان دین متین و مشیّد بنیان حضرت سید المرسلین

شهریار باخبرت و خسرو ظفر سیر و والا قدرات امیر ممالک افغانستان

شغ

شعر أَمِيرٌ لَهُ عِلْمٌ وَفَضْلٌ وَرَحْمَةٌ + وَبِرٌّ وَاِحْسَانٌ وَلُطْفٌ وَ
اِنْعَامُ + وَلِلْمُلْكِ مِنْهُ عِزَّةٌ وَمَهَابَةٌ + وَلِلدِّينِ وَ
الدُّنْيَا نِظَامٌ وَاِنْتِظَامُ امیر ابن الامیر ابن الامیر امیر
عبد الرحمن خان خلد الله ملکه واجری فی
بحار العظمة والجلال فلکه بعد از فراغ کونه از استحکام
اساس دین و دولت و استتمام مراسم قریبة الاندراس مذهب و ملت
از قبیل تکمیل امور مساجد و جماعت و ترویج بازار کاسد ائمه و علماء سنت
و جماعت اقتضاء آن فرمود که تمیز فرقهٔ ناجیهٔ امت مرحومه از سایر
خبر مبتدا ۱۲
فِرَق ضاله مبتدعه بوجه احسن و توجیه ابین و ازین در حیز تقریر

و تحریر درآمده علی التجدید و التحدید گوشزد قریب و بعید و جدید
تعریف ۱۲ بزرگ ۱۲

و ولید و احرار و عبید گردد لهذا این خادم الشریعة المتوسل الی الله
غنی ۱۲

باقوی الذریعة الراجی بلطف الباری عبد الرحمن الابدالی بن سالک
وہ اسم مولف کتاب ۱۲ اسمه

سلک السدید قاضی محمد سعید الشهیر بخان ملا با هجوم عوائق و عموم علائق

از بندگی خالق و خدمت خلائق مختصری بعبارت سلیس بری از

تکلف در روشن روشن عاری از تصلف و لطائف آیات قرآنیه و
لاف زدن ۱۲

احادیث شریفه عجالة در قید قلم آورده بفصیل التفرقة بین

الضال و الناجیة نام نهاده بعز عرض ایستادگان عتبه سریر

خلافت مصیر رسانیدم شاید بمعرض قبول و پسندیدگی خواطر عواطر

لازمان سلطنت مشمول رسیده تمام ساله آنگاه کامل و کمال آن دران اوان
تام که انجادم الشریعه را سبب یکی ام در بدء و ختام کردد و ما ذلك
علی الله بعزیز و منه حسن التسدید و توفیق التمیز فاقول
بالله التوفیق که شارح مواقف در خاتمهٔ کتاب بیان فرقهٔ مبتدعه
را بدین سیاق نموده که کبار فرق اسلامیه هشت اند معتزله
و شیعه و خوارج و مرجیه و نجاریه و جبریه و مشبهه و ناجیه پس
هریک ازین فرق بعقائد گوناگون منشعب شده فرقه های دیگر از
ایشان برخواسته اند چنانچه معتزله بیست فرقه و شیعه بیست و
دو فرقه و خوارج بیست فرقه و مرجیه پنج فرقه و نجاریه سه فرقه

وجبریه یک فرقه ومشبّهٔ یک فرقه وناجیه یک فرقه که بمقدار
جمیع این فرق عدد منصوص حدیث را تام وکامل مینماید
کما قال الشارح المواقف في کتابه فی خاتمة بحث
الامامة فهذا هي الفرق الضّالة الذين
قال فيهم رسول الله صلّى الله عليه وسلّم ستفترق
امتي ثلاثا وسبعين فرقة كلّهم فی النّار الّا
النّاجية واما الفرقة النّاجية المستثناة
الذين قال النبيّ صلّى الله عليه وسلّم فيهم هم
الّذين هم على ما انا عليه واصحابي فهم الاشاعرة

والسّلف من المحدّثين واهل السنّة والجماعة
ومذهبهم خالٍ عن بِدَعِ هٰؤلاء كذا ذكر نحوه
شارح المقاصد وهياكل النور وآخند يوسف
في مُصَنَّفاتهم وازمضمون آيات شريفه وحديث
وجميع كُتب عقائد وكلاميه پرظاهر است كه كسانيكه بتبعيت
رسول كريم واصحاب واجب التّعظيم ازصدق نيت
بقصد جهاد كمر همتها را ازحُسن عقيده واعتقاد بسته
متصدّي امثال اين شدائد ومشاق گرديده بعز شهادت
فايز شوند البته بحكم مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَهٗ محسوب

بفرقهٔ ناجیه اند و مؤیدات این مدعا از نصوص کتاب و احادیث
صحیح الانتساب زیاده از آن است که در امثال این محال
متعرض ایراد آن تواند شد بنا بر ایجاز اکتفا بذکر بعضی نموده شد
آیهٔ شریفهٔ اول إِنَّ اللّٰهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا
عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ
وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوا
بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ

العظیم

الْعَظِيمُ تفسیر و ترجمه بدرستیکه بخرید خدای عزوجل
ازگرویدگان نفسهای ایشان راکه مباشر جهاد شوند و مالهای
ایشانرا که در راه خدای تعالی نفقه کنند بآنکه مر ایشان را
بهشت است کارزار میکنند این مؤمنان که نفس ایشان
خریده شده است در راه خدای عزّوجلّ و طلب رضاء او
پس گاهی میکشند دشمنان را و گاهی کشته میشوند بردست کفّار
غدّار یعنی وعده کرد ایشان را خدای عزّوجلّ باین بیع و شرا
وعده دادنی ثابت و باقی که خلاف نیست در آن در کتابهای خود
که نازل بموسی علیه السلام مثل توریت و انجیل که نازل بعیسی علیه السلام

و قرآن که نازل بر محمد صلعم وکیست وفاکننده تر بعهد و پیمان
خود از خدای عزوجل زیراکه خُلف وعده زشت است قدم
نزند بران کریمی از ما پس چگونه اکرم الاکرمین قدم زند بر خُلف
وعده پس شادمان باشیدای مؤمنان بخرید و فروخت خود که
مبایعت کردید بآن وشاد شوید بآن بیع بنهایت شادی
زیراکه شما میفروشید فانی راکه اموال ونفس است در بدل باقی
که جنت است وآن بیع که کردید دران رستگاری بزرگ است

آیهٔ دویم قوله تعالیٰ وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُّقْتَلُ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ بَلْ اَحْيَاءٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَشْعُرُوْنَ

تفسیر و ترجمه و مگوئید مرآنکسان را که کشته شد یا شود در
راه خدای عزّ و جلّ یعنی در جهاد که ایشان مردگانند بلکه ایشان
زندگانند در حضرت مالیکن نمی دانند آنرا از امام مجاهد رحمة الله
علیه روایت است که رزق داده شوند شهیدان را از
میوهٔ جنّت و در حقّ شهید طبرانی و عبید بن حمید بسند
ثقات روایت کرده از عبد الله بن عمر رض که گفته وقتی که
بنده در راه خدای تعالی مقتول گردد اوّل قطرهٔ خون او که
بر زمین افتد گناهان او بخشیده شود پس پارچه از بهشت آید
و نفس او دران پیچیده شود و او را جسدی از بهشت آید

دران مرکب کرده شود روح او را با ملایکه بسوی آسمان رود
و با ملایکه باشد که از اول خلقت با فرشتگان بود تا که او را بحضور
حضرت رحمان حاضر سازند پس سجده کند پیش از ملایکه و ملایکه
بعد ازان بسجده روند و حق سبحانه تعالی ارواح ایشان را
در جوفهای طیور خضرا در آورده تا بر انهار جنت ورود نمایند
و از میوه های بهشت بخورند و در زیر قنادیل ذهب که در سایهٔ
عرش معلق اند می آسایند و میگویند که یارب العزت که باشد
که خبر ما را به برادران ما که در دنیا اند برساند که تا بر احوال ما اطلاع
یافته از امر جهاد تقاعد ننمایند حق سبحانه تعالی فرمود که

سن میرسانم پس این آیت نازل شد قوله تعالیٰ وَلَا
تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا بَلْ
اَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ فَرِحِيْنَ بِمَا
اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ الآیه ای گروه امتان
احمدی عِرقِ عصبیتِ دین و حمیت اسلام را در حرکت آورید
دفع فساد کفار فجار و قلع و قمع ایشان را برهمت خود ها واجب
دانید و به تیغ غزو و جهاد بنیاد زمرهٔ ضلال و فساد را
براندازید و اگر بدرجهٔ شهادت فائز شوید از عذاب الیم نجات
یابید گویا تجارتی کرده باشید که ربح آن شمول منافع نشأتین

خواهد شد بفحوای آیهٔ سوم قوله تعالی یَاأَیُّهَا الَّذِیْنَ

اٰمَنُوْا هَلْ اَدُلُّکُمْ عَلٰی تِجَارَةٍ تُنْجِیْکُمْ مِنْ عَذَابٍ

اَلِیْمٍ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُجَاهِدُوْنَ

فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِکُمْ وَاَنْفُسِکُمْ ذٰلِکُمْ خَیْرٌ لَّکُمْ

اِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ یَغْفِرْ لَکُمْ ذُنُوْبَکُمْ وَیُدْخِلْکُمْ

جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَمَسٰکِنَ طَیِّبَةً

فِیْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ذٰلِکَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ وَاُخْرٰی

تُحِبُّوْنَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِیْبٌ ۝ آیهٔ چهارم

قوله تعالی یَاأَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ

وَابْتَغُوٓا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهٖ

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ الآيه صاحب تفسير غنية الطالبين

در تفسير آيهٔ مذكوره فرموده كه مراد از وسيله رسول اكرم صلعم

واصحاب او ويا كسانيكه بطريقهٔ تبعيت نائب مناب حضرت

رسالت مآب هستند وتبعيت مى كنند بسبب تبعيت دو ثبت

بمطالب ومآرب كمالات فايز شده مفلح ميشوند ونجات

يابنده آيهٔ پنجم قوله تعالى فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ

وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ آيه ششم قوله تعالى لٰكِنِ الرَّسُوْلُ

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ جَاهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
اُوْلٰٓئِكَ لَهُمُ الْخَيْرٰتُ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ
ولاشك ان تابع المفلح مفلحٌ آية هفتم
قوله تعالى لِلْفُقَرَآءِ الْمُهَاجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا
مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الصَّادِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّءُو الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ
مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ
فِيْ صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ

عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ
يُوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ لا
شك ان تابع المفلح مُفلحٌ آيه هشتم
قوله تعالى وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُوْنَ اِلَى الْخَيْرِ
يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ واين گروه ايشان رستگارانند از عقابت
عقاب وپيوستگانند بدرجات ثواب اي الظافرون
بما طلبوا الناجون عما هربوا يعني اين گروه يابندگانند
بانچه طلب نمودند آن را ونجات يافتگانند از انچه گريخته اند

آیهٔ نهم قوله تعالی وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً

وَسَطًا لِتَكُوْنُوْا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ آیهٔ دهم قوله

هُوَ الَّذِيْ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ

لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا

آیهٔ یازدهم قوله تعالی كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ

اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ

عَنِ الْمُنْكَرِ فانّ خیریّتهم وجعلهم شهداء

علی النّاس یوم القیمة یدلّ قطعا علی عدالتهم

وعصمتهم عن الضّلالة کذا من تبعهم

این نصوص قرآنی بالکل دلالت دارند بر نجات یافتن کسانی
که پیروی و روش اصحاب کبار را می کنند خصوصاً شهدا زیرا که
حق سبحانه تعالی گواهی داد باینکه ایشان بهترین مردمانند
بقول خود مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ اَشِدَّآءُ
عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ تَرٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَّبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا سِيْمَاهُمْ
فِيْ وُجُوْهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرٰيةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيْلِ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ
شَطْاَهٗ فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوْقِهٖ

يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللّٰهُ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرًا عَظِيمًا ومقام بزرگ تر و بلند تر نیست از مقام قومی
که خدای تعالی ایشان را بصحبت و نصرت پیغمبر خود و اصحاب
او اختیار کرده و در حق ایشان فرمود و مر ایشان را وعدهٔ آمرزش
و مزد بزرگ نموده ازین آیت صریح معلوم شد که ناجیه آن کسانند
که درویش بر طریقهٔ آنکسان روند که بهمراهی محمد صلی الله علیه و سلم
بودند و نصرت میدادند و جهاد میکردند و بعز شهادت فائز
می شدند زیرا که موافق ممدوح ممدوح است چون شهدا این قصه

بی توقف عزم جهاد با کفار فجار جزم نموده مردانه وار بغواصی
بحر حرب فرود می آیند اگر گوهر شهادت بچنگ افتد فقد
فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا واگر جان در طلب برآید فَقَدْ وَقَعَ
اَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِ آیهٔ دوازدهم مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
تفسیر و ترجمه ای گروه امت مرحومه آن کسانیکه گرویدگان
باشید بخدای عز و جل در روز آخرت و عملهای صالح پاکیزه
باخلوص اعتقاد مثل جهاد وغیره از آنها که بعمل آید برای

آنها اجرهاست از نزد پروردگار در روز حشر و نباشد که اندوهگین
شوند در وقت مجازات آیهٔ سیزدهم قوله تعالی
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ تفسیر و ترجمه و آنکسانی که
گرویدگان باشند بخدای عزوجل و رسول او و عمل کردند نیکو
و پاکیزه باخلوص صدق و اعتقاد مثل جهاد و غیره در راه خدای
سبحانه تعالی آن گروه اهل بهشت اند و مستحق آنند ایشان
همیشه در بهشت جاوید باشنده گانند آیهٔ چهاردهم قوله تعالی
وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا

تَعْتَدُوْا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ وَاقْتُلُوْ
هُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ تفسیر و ترجمہ بکشید
و کارزار کنید در راه خدای عز و جل آنها را که با شما کا
رزار میکنند و از حد مگذرید یعنی در ابتداء کارزار کردن
و یا بکارزار کردن کسانیکه منع کرده شدند از زنان
و پیران و یا مُثلة کردن کشتگان مثلاً مثل گوش
و بینی بریدن بدرستیکه خدای تعالی دوست نمید اد ستمگاران
را و بکشید مقاتلان خود را هر جاکه یابید ایشان را
آیهٔ پانزدهم قوله تعالی وَقَاتِلُوْهُمْ

حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ كُلُّهٗ لِلّٰهِ
فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝
وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰىكُمْ نِعْمَ
الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ۝ تفسیر و ترجمه کارزار کنید
ای مومنان اهل کفر را تا وقتی که نباشند سرکش یعنی شرک
نمانند و باشند همه دین خالص که توحید است با پرستش مر خدای
را عز و جل و بس پس اگر باز ایستند از کفر و اسلام آرند
پس تحقیق خدای عز و جل با آنچه می کنید بیناست ثواب
و پاداش دهد آنها را بر اسلام آنها و اگر اعراض کنند و روی

گردانید ند از ایمان و باز نمانند از کفر پس بدانید آنکه خدای
عزّ و جلّ یاری کننده شماست و اعانت و مدد کننده
شما پس اعتماد کنید بنصرت و اعانت او سبحانه که نیک یاری
دهنده و نیک نصرت و مدد دهنده است خدای عز
و جلّ ضایع نمیکند کسی را که دوست دارد او را و مغلوب نشود
کسی که او را یاری کند خدای عزّ و جلّ آیهٔ شانزدهم
قوله تعالی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ
فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا

وَتَذْهَبَ رِيْحُكُمْ وَاصْبِرُوا اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّا
بِرِيْنَ تفسیر و ترجمه ای گروه مومنان چون به بینید گروه
کفار را و هرگاه جنگ کنید گروهی از کافران را پس بایستید
برای کارزار آنجا و مگریزید از مقاتله ایشان و یاد کنید
خدای عز و جل را بدل و زبان در جایهای جنگ حال
آنکه قوت و پشتی گیرندگان باشید بیاد او سبحانه تعالی
و یاری جویندگان و خوانندگان باشید او را جل شانه
در ضرر عدو خویش باین قول اَللّٰهُمَّ اخْذُلْهُمْ اَللّٰهُمَّ
اقْطَعْ دَابِرَهُمْ یعنی بار خدایا خوار گردان دشمنان و

مارا و بار خدایا بُریده کن بیخ دشمنان ما را اگر باشید شما
ظفر یافتگان بمرادهای خود از منصور شدن در دنیا و پاداش
نیک یافتن در سرای آخرت و فرمان ببرید خدای عزّ و جل را
و فرستادهٔ او را صلّی الله علیه و سلّم در حکم بامر جهاد
و در ثابت قدم ماندن با دشمن در معرکهٔ قتال و خلاف
نکنید پس از مخالفت بد دل مشوید و بِرَود دولت قوّت
شما و شکیبائی کنید در کارزار کردن با دشمن و غیره از
تکالیفات شرعیه که حدیث شریف اَلصَّبْرُ نِصْفُ
الْاِیمَانِ بر لزوم آن در بسیاری از امور اسلامیه دلالت

داره بدرستیکه خدای عزوجل با صابران است ای معینهم
وحافظهم یعنی یاری کننده ونگهدارندهٔ آنها اوست
حق سبحانه آیهٔ هفدهم قوله تعالی یَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ
اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجَاهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
اُولٰئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللهِ وَاُولٰئِكَ
هُمُ الْفَائِزُوْنَ ایشان ظفریافتگان اند
یُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنّٰتٍ
لَهُمْ فِیْهَا نَعِیْمٌ مُقِیْمٌ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا اَبَدًا اِنَّ اللهَ
عِنْدَهٗ اَجْرٌ عَظِیْمٌ تفسیر وترجمه آنانکه بگرویدند بخدا

عزّ و جل و بآنچه آنها راست از نزدیک او و هجرت کردند
از دیار خود و جهاد کردند با مشرکان ببذل کردن مالهای خود
بر مجاهدان و تهیهٔ اسباب قتال ایشان و در باختن نفسهای
خود را در معارک حربِ آن گروه بزرگتر اند از روی درجه
یعنی بلند مرتبه تر اند نزدیک خدای عزّ و جلّ و آن گروه که
مستجمع این کمالات اند و ایشان ظفر یافتگان با آمال دو
جهاني و آن گروه موصوف بصفات مذکوره ممتاز اند
برستگار شدن غیر از شما مژده میدهد ایشان را پروردگار
ایشان برحمت فائضه از و بر ایشان و بوستانها و خوشنودی

کاملا از ایشان مرایشانرا باشد دران بوستانها دایم
نعمتی پاینده که همیشه باشد درحالتی که این گروه جاوید باشند
دران بوستانها همیشه تاکید خلود است تا خلود را حمل بر
مکث طویل نفرمایند بدرستیکه خدای عزوجل نزدیک اوست
مزد بزرگ که بریده نشود و نعیم دنیا درجنب او حقیر باشد
آیهٔ هژدهم قوله تعالی وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِیْنَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنّٰاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنّٰتِ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ أَكْبَرُ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ

نفع درتو

تفسیر و ترجمه وعده داد خدای سبحانه تعالی مردان
مومنان و زنان مومنات را که بعز شهادت فایز شده اند
بوستانهای مشتمل بر میوه ها که میرود از زیر درختان آن بوستانها
جویها جاوید باشند دران و دیگر وعده داد ایشان را
مسکنهای پاکیزه که خوب شود در آنها زیستن و زندگانی
کردن آنها در بهشت های پاینده و چه چیز از رضاء خدای
عز و جل بزرگتر است ازین چیزها همه اینها زیرا که رضاء او
سبحانه سبب هر خلاصی و سعادت است یعنی وعده های حق
سبحانه آنست که فیروزی بزرگ است نه آنرا که میشمرند مردم

فیروزی از نعمت دنیا آیهٔ نزدهم قوله تعالی
یا ایها النبی جاهد الکفار والمنافقین واغلظ
علیهم ومأویهم جهنم وبئس المصیر ۞ تفسیر و ترجمه
ای پیغمبر صلعم جهاد کن با کافران بشمشیر و باقامت حجت
برآنها و درشت باش بر ایشان در هر دو جهاد یکی بشمشیر و دیگر
بزبان و بازگشت اینها همه در دوزخ است بد جای بازگشتنی است
آیهٔ بیستم یا ایها الذین آمنوا قاتلوا الذین
یلونکم من الکفار ولیجدوا فیکم غلظة
واعلموا ان الله مع المتقین ۞ ای کسانیکه گرویدند

کارزار کنید با آنانکه قریب و نزدیک شما از ناگرویدگان اند
پس قتال فرض هست با همه کافرانِ نزدیک و بعید آنها
و باید که دریابند کافران از شما سختی و درشتی در سخن و
گفتگوی پیش از قتال آنها و بدانید که خدای عز و جل با پرهیز
گاران هست بیاری نمودن آنها و غالب ساختن آنها
بر غیر اهل تقوی خطاب مستطاب ملک ذو الجلال با افضل
واکمل اهل فضل و کمال صلی الله علیه وسلم و علی آله خیر آل
حیث قال جل جلاله آیهٔ بینت و یکم قوله تعالی
یَا اَیُّهَا النَّبِیُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِیْنَ عَلَی الْقِتَالِ اِنْ

يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ
وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ الْآنَ خَفَّفَ
اللَّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِن يَكُن
مِّنكُم مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِن يَكُن
مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ
مَعَ الصَّابِرِينَ تفسیر و ترجمه ای پیغمبر صلی الله علیه وسلم
برانگیز گرویدگان را بر کارزار اگر باشد از شما بیست کس شکیبائی
کنندگان غالب شوند بر دو ولیست و اگر باشد صد کس از شما

غالب شوند بر هزار از آنانکه نگرویدند باآنکه ایشان گروهی اند که
نمیدانند اکنون سبک گردانید خدای تعالی از شما و دانست
بدرستی که در شما سستی است پس اگر باشد از شما صد
کس صبر کنندگان غالب شوند بر دویست کس و اگر باشد
از شما هزار کس غالب شوند بر دو هزار کس بامر خدای تعالی
و خدای عزّ و جل با صبر کنندگان است این ایت دلیل است
قاطع بر فضیلت محاربه و قتال با عداء دین و فرقهٔ ضلال

آیهٔ بیست و دوم قوله تعالی كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا

وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝ تفسیر و ترجمه فرض
گردانیده شد بر شما جهاد کافران و آن قتال مکروه است
مر طبع شما را یعنی آن قتال در نفس خویش ناخوشی است و آن
قتال ناخوش داشته شده است شما را و شاید که شما مکروه
دارید چیزی را و حال آنکه آن نیکو باشد شما را و شما ناخوش
میدارید جنگ کافران را و در جنگ آنها یکی از دو عاقبت
است یا فیروزی و مال غنیمت و یا شهید شدن و بهشت و شاید
که دوست دارید چیزی را و آن نشستن است از جنگ کفار

کفار و آن بدی باشد شمایان را زیراکه در ترک جهاد خواری و

درویشی و محروم بودن از غنیمت و مزد آخرت است و

خدای عزّ و جل میداند چیزی را که آن بهتر است برای شما

و شما نمیدانید آنرا پس شتاب کنید بسوی چیزی که امر کُند

شما را بآن چیز اگرچه بر شما دشوار باشد آیهٔ بیست سوم

قوله تعالی وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ تفسیر و ترجمه

و آنانکه گرویدند بخدای عزّ و جل و آنرا که در نزد تو آمده از احکام

اوامر و نواهی و کردند عمل نیکو و پاکیزه چون جهاد و مثلاً آن گروه

اهل بهشتند و مستحق آنند و ایشان در بهشت جاوید باشنده

گانند آیهٔ بیست وچهارم قوله تعالی

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا اِنَّمَا

عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ

وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ای گروه گرویدگان بدل مگیرید

بعهد خدای عزوجل وبیعت پیغمبرا و صلی الله علیه وسلم

بهاء اندک از متاع دنیا بدرستیکه آنچه نزدیک خدای عزوجل

است برای وفا داران از جزائی آخرت همان بهتر است مر
شما را از مخالفت نمودن امر جهاد نشستن وترک نمودن
جهاد واگر هستید ومیدانید آنچه نزدیک شما است از متاع
دنیاء فانی ومنتفی گردد وآنچه نزدیک خدای عز وجل است
از خزانهٔ رحمت او باقی وهمیشه است وهر آئنه جزا میدهد او
سبحانه تعالی آنان که صبر نمودند بر ایذاء مشرکان ورنجهای
اسلام یعنی تکلیفات شرعیّه مزد ایشان را که نعیم بهشت
یا ثواب مضاعف به نیکوترین آنچه بودند که از روی
اخلاص عمل مینمودند آیهٔ بیست وپنجم

قوله تعالی وَاُدْخِلَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ
فِیْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ یعنی درآرند نیکان را که عملهای شایسته
کردند مثل جهاد و در راه خدای تعالی مثلا فرشتگان در
جنت باذن خدای عز وجل و حکم او سبحانه آیهٔ ملیت
وششم اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
کَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا خٰلِدِیْنَ فِیْهَا
لَا یَبْغُوْنَ عَنْهَا حِوَلًا ۝ بدرستیکه آنانکه گرویدند وکارهای
خوب وپاکیزه کردند از هر نوع برای آنها باغها فردوس وجهانی

حال آنکه همیشه باشند دران باغها نخواهند ازان باغها گردیدن
بجهة رضا بچیزی که داده شده بآنها آنرا پس هرگاه نفی انتقال
ازان باغها از مؤمنان نموده دانسته شد که بهتر ازان باغها
دیگری نیست همیشه باشند دران باغها که هرگز بدر کرده نشوند
واحادیثی که در فضیلت جهاد و علو رتبهٔ شهدا وارد شده
کثیر و شهیر است چون این رسالهٔ مختصر گنجایش آنها نداشت
اکتفا بذکر بعضی از آنها نموده شد - وَعَنْ اَنَسٍ قَالَ
قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ مَا مِنْ اَحَدٍ
يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يُحِبُّ اَنْ يَّرْجِعَ اِلَى الدُّنْيَا فَيُقْتَلَ

عَشْرَ مَرَّاتٍ لِمَا يَرَىٰ مِنَ الْكَرَامَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

وَعَنْ عَبْدِ اللّٰهِ ابْنِ عَمْرِو ابْنِ الْعَاصِ اَنَّ النَّبِيَّ

صلّى الله عليه وسلّم قَالَ الْقَتْلُ فِي سَبِيْلِ اللّٰهِ

يُكَفِّرُ كُلَّ شَيْءٍ اِلَّا الدَّيْنِ رواه مسلم وعن

اَبِيْ هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صلّى الله عليه وسلّم

مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُحَدِّثْ بِهِ نَفْسَهُ مَاتَ

عَلٰى شُعْبَةٍ مِنْ نِفَاقٍ رواه مسلم وعن اَبِي

اُمَامَةَ عن النبي صلّى الله عليه وسلّم قَالَ مَنْ

لَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُجَهِّزْ غَازِيًا اَوْ يَخْلُفْ غَازِيًا فِيْ اَهْلِهِ

بِخَيْرٍ اَصَابَهُ اللّٰهُ بِقَارِعَةٍ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
عذاب ١٢

رواه ابوداود وعن الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ

قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلّم

لِلشَّهِيْدِ عِنْدَ اللّٰهِ سِتُّ خِصَالٍ يُغْفَرُ لَهُ فِيْ اَوَّلِ

دُفْعَةٍ وَيَرٰى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَيُجَارُ
يحفظ ١٢

مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَيَأْمَنُ مِنَ الْفَزَعِ الْاَكْبَرِ

وَيُوْضَعُ عَلٰى رَاسِهٖ تَاجُ الْوَقَارِ اَلْيَاقُوْتَةُ مِنْهَا

خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيْهَا وَيُزَوَّجُ ثِنْتَيْنِ وَ

سَبْعِيْنَ زَوْجَةً مِنَ الْحُوْرِ الْعِيْنِ وَيُشَفَّعُ فِيْ سَبْعِيْنَ

مِنْ اَقْرِبَائِهٖ رواه الترمذي وابن ماجة وعن
اَبِيْ مَالِكِ الْاَشْعَرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى
اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ مَنْ فَصَلَ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ فَمَاتَ اَوْ قُتِلَ اَوْ وَقَصَهٗ فَرَسُهٗ اَوْ
بَعِيْرُهٗ اَوْ لَدَغَتْهُ هَامَّةٌ اَوْ مَاتَ عَلٰى فِرَاشِهٖ
بِاَيِّ حَتْفٍ شَآءَ اللّٰهُ فَاِنَّهٗ شَهِيْدٌ وَاِنَّ
لَهُ الْجَنَّةَ رَوَاهُ ابوداود وعن
اَبِيْ سَعِيْدٍ اَنَّ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ مَنْ رَضِيَ بِاللّٰهِ رَبًّا وَّبِالْاِسْلَامِ دِيْنًا

وَبِمُحَمَّدٍ رَسُوْلًا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ فَعَجِبَ لَهَا
اَبُوْ سَعِيْدٍ فَقَالَ اَعِدْهَا عَلَيَّ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَاَعَادَهَا عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ وَاُخْرٰى يَرْفَعُ اللّٰهُ بِهَا
الْعَبْدَ مِائَةَ دَرَجَةٍ فِي الْجَنَّةِ مَا بَيْنَ كُلِّ
دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ قَالَ وَمَا هِيَ
يا رسولَ الله صلّى الله عليه وسلّم قَالَ الْجِهَادُ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَلْجِهَادُ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَلْجِهَادُ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ رواه مسلم وعن حَسْنَاءَ بِنْتِ
مُعَاوِيَةَ قَالَتْ حَدَّثَنَا عَمِّيْ قَالَ قُلْتُ لِلنَّبِيِّ صلعم

مَنْ فِي الْجَنَّةِ قَالَ النَّبِيُّ فِي الْجَنَّةِ وَالشَّهِيْدُ فِي

الْجَنَّةِ وَالْمَوْلُوْدُ فِي الْجَنَّةِ وَالْوَئِيْدُ فِي الْجَنَّةِ

دختر زنده درگور کرده شده ١٢

رواه ابوداود وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَبْدِ السُّلَمِيِّ

قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَلْقَتْلٰى ثَلٰثَةٌ مُؤْمِنٌ جَاهَدَ بِنَفْسِهٖ وَمَالِهٖ

فِيْ سَبِيْلِ اللهِ فَاِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتّٰى يُقْتَلَ

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْهِ فَذٰلِكَ

الشَّهِيْدُ الْمُمْتَحَنُ فِيْ خَيْمَةِ اللهِ تَحْتَ عَرْشِهٖ

لَا يَفْضُلُهُ النَّبِيُّوْنَ اِلَّا بِدَرَجَةِ النُّبُوَّةِ ❊

وَمُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلاً صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا حَتّٰى
جَاهَدَ بِنَفْسِهٖ وَمَالِهٖ فِي سَبِيْلِ اللّٰهِ إِذَا
لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتّٰى يُقْتَلَ قَالَ النَّبِيُّ صلعم
فِيْهِ مُمَصْمِصَةٌ مَحَتْ ذُنُوْبَهٗ وَخَطَايَاهُ
اى مُطهرة ۱۲
إِنَّ السَّيْفَ مَحَّاءٌ لِلْخَطَايَا وَأُدْخِلَ مِنْ
أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَ وَمُنَافِقٌ جَاهَدَ
بِنَفْسِهٖ وَمَالِهٖ فَإِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتّٰى
يُقْتَلَ فَذٰلِكَ فِي النَّارِ إِنَّ السَّيْفَ لَا يَمْحُوْ
النِّفَاقَ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ وَعَنْ أَنَسٍ

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ قَالَ جَاهِدُوا
الْمُشْرِكِيْنَ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ رواه ابوداود
والدارمي والنسائي وعن سَهْلِ ابنِ حُنَيْفٍ
قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ
مَنْ سَأَلَ اللهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ
اللهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ
رواه مسلم و دیگر نص فَضَّلَ اللهُ الْمُجَاهِدِيْنَ
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ونص إِنَّ اللهَ يُحِبُّ
الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ

بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ ○ براہینِ قاطع و دلیلی است
ساطع بر مرتبۂ درجۂ مجاہدانِ باکمال و علوّ رتبۂ غازیانِ
سعادت آمال بنفس و مال و بر کافۂ اُمّتان محمّدی لازم است
کہ قصد و نیت غزا و جہاد کہ فرض عین است بانفس
و اموال از قوہ بفعل آوردہ بر حسب فرمودہ وَقَاتِلُوا
الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً ط و نص وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ
ثَقِفْتُمُوهُمْ بتیغ آتش بار روانۂ جہنّم و بئس
الْمِهَادُ گردانند فسبحان اللہ اید بنصرہ
الغزاۃِ و رفع بعضہم فوق بعض درجاتٍ

از پرتو آفتاب بدایت انتساب وحی آسمانی معانی نص

وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِي الْاَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا

وَّسَعَةً ونص اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ

هَاجَرُوْا وَجَاهَدُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ

يَرْجُوْنَ رَحْمَةَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ

آنچه بر ساحت ادراک واقفان اسرار تنزیل حق تا بدو بر

پیشگاه ضمیر منیر ازهار تاویل می افتد روشن است که

هر موفقی سعادت مندی که از برای رضاء خدای بهیا

مرارت مهاجرت اوطان را بر حلاوت مواصلت احبّه

وخویشان اختیار کرده مرکب اخطار اسفار گردد و در راه
بندگی درگاه حق جلّ و علا تلخی بُعد و مشقت غربت را بکام
همت شیرین و گوارا ساخته در موقف هول و خطر استقامت
ورزد بی شایبهٔ ریب مصدوقهٔ نَصْرٌ مِّنَ اللهِ وَفَتْحٌ
قَرِیبٌ بظهور پیوندد و میامن امتنان لَقَدْ نَصَرَكُمُ
اللهُ بِبَدْرٍ قرین روزگار گردد و هر غازی و مجاهدی که
از صدق نیت عصا بدست خلاص گرفته مقدار یک فرسخ راه
پیاده سیر فرموده بقصد جهاد از حسن اعتقاد کمر جهاد
بسته متصدی امثال این شدائد و مشاق گردد لاجرم بحکم

مَنْ کَانَ لِلّٰہِ کَانَ اللّٰہُ لَہٗ یقین است کہ در تمامی
اوقات حیات روی همت عالی سمات خود را بهر کار خطیر و
مشکل متوجه سازد بآسان ترو جهی میسر گردد ای عزیز
مجاری امور عالم و هرچه واقع میگردد از اقبال و ادبار
و نیک و بد و بیش و کم و نصرت و هزیمت نتیجه تقدیر ملک
قدیر است در خیر تسخیر پادشاهی وزیر وَهُوَ الْقَاهِرُ
فَوْقَ عِبَادِہٖ وَهُوَ الْحَکِیْمُ الْخَبِیْرُ و تخصیص کرنے
کہ قبلۂ نیّت صفا طویت ایشان فضل اعمال و اتق عبادات
باشد و مطرح انظار قصد و اهتمام در حرکت و آرام مجرّد

انتظام امر جهاد کردد و باحراز فضیلت جهاد بفحوای
حدیث لَغَزْوَةٌ وَاحِدَةٌ خَیْرٌ مِنَ الدُّنْیَا
وَمَا فِیْهَا عَلیٰ قَائِلِهَا اَفْضَلُ الصَّلَوٰاتِ
وَاَکْمَلُ التَّحِیَّاتِ تقصیرات خود را تلافی نموده
وظایف جهاد را بتقدیم رسانیده از بیم جان وخوف
سر نمید لشد هرآینه در مغانم وَابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ
اللهِ بابسی عنیم از عظایم فتوحات دنیوی وذخرات
مثوبات اخروی فایز گردد بتخصیص سعادتمندی که
بارشاد رفیق توفیق پیش از حلول واقعهٔ ناگزیر موت

عنان اهتمام از صوب اشغالی که بمجرد اغراض دنیوی باشد
بازگردانیده و بصدق همت متوجه تدارک و تلافی جرایم
و زلات گذشته گردیده باقی عمر باقی دریابد
و خاطر خطیر بکلی دربند آن شود که فیما بعد اوقات
فرخنده ساعات را بامری صرف نماید که کفارهٔ آثام سوالف ایام گردد
و در محو نقوش تقصیرات گذشته مصدوقهٔ هُوَ الَّذِيْ
يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوْا عَنِ السَّيِّاٰتِ
تحقق یابد و غازیان پاک عقیده مصدوقهٔ كَمْ مِّنْ
فِئَةٍ قَلِيْلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيْرَةً بِاِذْنِ اللّٰهِ

وکریمهٔ وَاللهُ یُؤَیِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ یَّشَآءُ الآیه بگوش
صدق و اخلاص از هاتف توفیق خواهند شنید و درآئینهٔ
دولت دین روز افزون که بصیقل تائید آسمانی جلاء ظفر یافته
بدیدهٔ یقین خواهند دید یا معشر المسلمین
بگوش جان باید شنید و مردانه وار باید کوشید و هیچ وهمی
و اضطرابی بخاطر خود راه ندهید که ظفر و فیروزی از بخشش ملک
وهاب است نه از بسیاری لشکر و اسباب و هرگاه احیاناً افواج اسلام را
بمعاونت احتیاج افتد بموجب وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ مدد و نصرت از حق سبحانه خواسته ثبات و

واستقامت ورزیده کریمهٔ رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَیْنَا صَبْرًا
وَّثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَی الْقَوْمِ الْکٰفِرِیْنَ
راورد زبان سازند هر آئینه فتح و نصرت الٰهی از دریچهٔ
حَقًّا عَلَیْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِیْنَ چهره نماید و وخامت
عاقبت گروه طغیان وغرور طغراء جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ
مَهْزُوْمٌ مِّنَ الْاَحْزَابِ بر منشور شقاوت آن مغروران
کشند وسوء خاتمت بیباکی وبدکرداری بفحوای سَیُهْزَمُ
الْجَمْعُ وَیُوَلُّوْنَ الدُّبُرَ بر صحیفهٔ ادبار ایشان
نگاشته پشت هزیمت نموده رو بگریز آرند و مضمون

وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابِيْ لَشَدِيْدٌ بوضوح پیوسته
شکسته ومقهور گردند آخر الامر نسیم نصرت که مجاهدین پاک
دین را حسب وعدهٔ الٰهی مقرر ومدخر بود از مهب تائید
پروردگار روزیدن گیرد وصبح فیروزی از مطلع يَنْصُرُ
مَنْ يَّشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ دمیدن آغاز
نهد زیراکه باری تعالی از کمال قدرت بازوی مجاهدین راهِ دین
ومبارزانِ میدان یقین را بتعویذ اِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ
الْغَالِبُوْنَ تقویت بخشیده وبرمنشور سعادت حامیان
حوزهٔ اسلام توقیع رفیع اَلَا اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ

الْغَالِبُونَ کشیده ودرین آیت از کلام معجز نظام
اشارت بشارت انجام کرامت فرموده که غلبه و فیروزی
مخصوص والیان کشور دین و تابعان احکام شرع مُبین است
هر مؤیدی صاحب توفیقی که نصرت شرع و برافراختن
اعلام اسلام و ویران کردن بنیان شرک و برانداختن معابد
اصنام را وجهه همت عالی سازد سزاوار لقب حزب الله
گشته البته بر مخالفان راه دین و معاندان طریق یقین
مظفر و منصور گردیده غالب آیند و هر بی سعادتی که از
طریق حق و جاده صواب انحراف واجتناب جسته از

از حزب شیطان باشد البته در تیهٔ ضلالت و بادیهٔ
جهالت سرگردان شده بی شک و ریب مغلوب و منکوب
گردد چنانکه اگر اندک سستی پیش آید بفحوای کلام معجز
نظام اَلَمْ تَرَ اِلَی الْمَلَاِ مِنْ بَنِیْ اِسْرَآئِیْلَ مِنْ
بَعْدِ مُوْسٰی اِذْ قَالُوْا لِنَبِیٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا
مَلِکًا نُّقَاتِلْ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ قَالَ هَلْ عَسَیْتُمْ
اِنْ کُتِبَ عَلَیْکُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا قَالُوْا وَمَا
لَنَآ اَلَّا نُقَاتِلَ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا
مِنْ دِیَارِنَا وَاَبْنَآئِنَا فَلَمَّا کُتِبَ عَلَیْهِمُ الْقِتَالُ

تَوَلَّوْا اِلَّا قَلِیْلاً مِّنْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِیْمٌ

بِالظّٰلِمِیْنَ در زمرهٔ ظالمان محسوب خواهید شد

ای مجاهدین پاک دین لازم که در وقت جهاد و در کوت نماز

با اخلاص و نیازگزاریده روی تضرع و خشوع بخاک

استکانت و خضوع نهاده دست اخلاص بعابر داشته

از درگاه پادشاه نصرت بخش تعالی و تقدس فتح و

نصرت طلبیده و بر حسب سنت سنیهٔ نبویه علیه افضل

الصلوات واکمل التحیات کریمهٔ یَآ اَیُّهَا الَّذِیْنَ

اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَیْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ

اَنْ یَّبْسُطُوْٓا اِلَیْکُمْ اَیْدِیَهُمْ فَکَفَّ اَیْدِیَهُمْ
عَنْکُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَعَلَی اللّٰهِ فَلْیَتَوَکَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ
وکریمهٔ وَاُفَوِّضُ اَمْرِیْٓ اِلَی اللّٰهِ برزبان اخلاص گذرانیده
وَشَاهَتِ الْوُجُوْهُ گویان خاک برجانب دشمنان
دین پاشیده توکل برفضل نامتناهی او سبحانه تعالی
کرده نایرهٔ قتال را باطایفهٔ ضلال اشتعال نماید کی شائبهٔ
ریب بمعاونت او سبحانه تعالی باعداء دین مظفر و منصور
شوند و بعد از ظهور فتح بر کافهٔ اسلامیان لازم که
شکر و سپاس کنند خدائی که راست گردانید وعدهٔ خود را

ویاری واد بندهٔ خود را وغلبه بخشید لشکر خود را وهزیمت
داد گروهای کفّار بدکردار را چنانچه سرور عالم صلّی الله
علیه وسلّم درروز فتح مکّه بهر دو دست مبارک
هر دو حلقهٔ در کعبهٔ معظّمه را گرفت وبآواز بلند فرمود
که اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ صَدَقَ وَعْدَهٗ وَنَصَرَ
عَبْدَهٗ وَاَعَزَّ جُنْدَهٗ وَهَزَمَ الْاَحْزَابَ وَحْدَهٗ
وَلَا شَیْئَ بَعْدَهٗ بندهٔ کمینهٔ ضعیف میگوید که الحمد
لله والمنّة که بتمام رسید وباختتام انجامید تحریر سطور
رسالهٔ فیصل التفرقه بین الضّال والناجیه بطریق استعجال

وباوجود توزع بال وتشتت احوال وتعدد اعمال واشغال
وتوارد اسقام واعلال ازجناب اقدس متعال
بدعا وسوال وتضرع وابتهال میخواهم که ازین
ضعیف آنچه درحیز تحریر درآمده اجر وثواب برحسب
فضل وکرم بیحساب عنایت نماید وملتمس از عارفان
حقیقت بین وناظران مروت آئین انصاف گزین
آنکه چون حظی ازین رساله بردارند بدعاء خیر یاد آرند وچون
برحرف سهو ونسیان که لازمهٔ وجود انسان است اطلاع
یابند بقلم اصلاح تدارک نموده بطریق صواب برنگارند

وجو وضعیف این حقیر معترف بقصور وتقصیر را هدف

سهام ملام وسنان قدح وطعن ندارند فنسأل

الله التوفیق لما یحبّ ویرضی والهدایةَ الی

طریقِ الهدیٰ وان یجعل آخرتنا خیرًا من

الاولی واٰخرُ دعوانا اَنِ الحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ

العٰالمِیْنْ والصّلوةُ والسّلامُ علیٰ خیرِ خلقه

مُحمّد واٰله واصحابه اجمعین قدحصل

الاختتامُ بفضل الملک العلّام وحُسنِ توفیقه

سنَة ثلث مائةٍ واثنین بعد الالف عن

هجرة نبي الثقلين صلعم قبيل عصر يوم الاثنين
سلخ شهر ربيع الثاني في البلدة المعروفة
بكابل في اوان جلوس الامير ابن الامير ابن الامير
البري من الشرك والخذلان امير عبد الرحمن خان
وفقه الله تعالى وايانا خير الدارين من العالم العلوي
والسفلي بحرمة محمد الرسول الامي النبي الولي اللهم ارنا
الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا الباطل باطلا وارزقنا
اجتنابه ربنا اتنا من لدنك رحمة وهيئ لنا من امرنا رشدا
والسلام على عباده الذين اصطفى على من

اتبع الهدی برحمتك یا ارحم الراحمین

تمّت

خاتمة الطبع

سپاس بی قیاس مر خالقی را سزاست که نور چراغ هدایت ذات حضرت
احمد مجتبی محمد مصطفی علیه الصلوة والتحیات را بشاهراه ناجیان بهشت اصطفی
نهاده و بتفضل بی کران انعام بی پایان خود علم جهاد و اجتهاد را درین آخر الزمان
در عرصه گاه عالم رفعت داده و بهمین آبیاری باغبان دین پرور یعنی
عدالت گستری خسرو خدیو کشورستان امیر ابن الامیر امیر عبد الرحمن خان
والی ممالک خداداد افغانستان نخل کهن شریعت غرا باز سرسبزی گرفت و این رساله

که مسمی به فیصل التفرقه بین الضال والناجیه است از تالیفات افضل العلماء و ابلغ البلغاء
جناب قاضی عبد الرحمن خان موسوم و ملقب به خان علوم در زمان سعید
و اوان حمید یعنی هفتم ماه ربیع الاول سنه ۱۳۰۳ هجریه
باهتمام بندهٔ هیچمدان ابتر الاوراق
منشی عبد الرزاق دهلوی
بلباس طبع در آمد

[illegible]

بقلم ملا محمد حسین